

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 1 september 2023
(OR. en)

12101/23
ADD 1
LIMITE
PV CONS 39
RELEX 950

ONTWERPNOTULEN
RAAD VAN DE EUROPESE UNIE
(Buitenlandse Zaken)
20 juli 2023

INHOUDSOPGAVE

Bladzijde

Niet-wetgevingswerkzaamheden

3.	Actuele kwesties	3
4.	Ruslands agressie tegen Oekraïne	3
5.	Turkije	3
6.	Buitenlands-beleidsdimensie van economische veiligheid	3
7.	Diversen.....	3
BIJLAGE – Verklaringen voor de Raadsnotulen		4

Niet-wetgevingswerkzaamheden

3. Actuele kwesties

De Raad besprak China, de betrekkingen tussen de EU en de Celac (Gemeenschap van Latijns-Amerikaanse en Caribische staten), Armenië en Azerbeidzjan, het vredesproces in het Midden-Oosten, en Tunesië.

4. Ruslands agressie tegen Oekraïne

Gedachtewisseling

De Raad wisselde van gedachten over de EU-respons in verband met Ruslands agressie tegen Oekraïne.

5. Turkije

Gedachtewisseling

De Raad wisselde van gedachten over Turkije.

6. Buitenlands-beleidsdimensie van economische veiligheid

Gedachtewisseling

De Raad wisselde van gedachten over de buitenlands-beleidsdimensie van de strategie voor economische veiligheid van de EU.

7. Diversen

De Raad nam nota van de informatie van Roemenië over zijn kandidaatstelling van een rechter bij het Internationaal Gerechtshof (doc. 11830/23), van Oostenrijk, Tsjechië en Slowakije over hun bezoek aan Noord-Macedonië op 13 juli (doc. 11844/23), en van Duitsland en Denemarken over klimaatdiplomatie (doc. 11995/23).

In besloten kader

Verklaringen over de A-punten van wetgevende aard (doc. 11816/23)**Besluit van de Raad betreffende de ondertekening en de voorlopige
toepassing van de EU-OACPS-partnerschapsovereenkomst
("post-Cotonou-overeenkomst")
*Vaststelling*****Ad A-punt 7:****VERKLARING VAN OOSTENRIJK**

"Oostenrijk is bereid de voorgestelde aanpak te onderschrijven, maar moet erop wijzen dat de Partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de leden van de Organisatie van Staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan, anderzijds, om grondwettelijke redenen uit hoofde van het internationaal recht pas voorlopig kan worden toegepast vanaf de datum waarop Oostenrijk het secretariaat-generaal van de Raad van de Europese Unie, als depositaris van de overeenkomst, in kennis heeft gesteld van de voltooiing van zijn interne procedures voor de inwerkingtreding van de overeenkomst."

VERKLARING VAN DE COMMISSIE

1. De Commissie neemt nota van het voornemen van de Raad om een besluit vast te stellen tot wijziging van het voorstel van de Commissie betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, en de voorlopige toepassing van de Partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie, enerzijds, en de leden van de Organisatie van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (OACPS), anderzijds (COM(2021) 312 final), teneinde de aard van de Partnerschapsovereenkomst te veranderen van een uitsluitend de EU betreffende overeenkomst ("EU only") naar een gemengde overeenkomst.
2. De Commissie erkent de politieke noodzaak om de Partnerschapsovereenkomst zo snel mogelijk te laten ondertekenen.
3. De Commissie handhaaft echter haar juridische beoordeling dat de Partnerschapsovereenkomst als een uitsluitend de EU betreffende overeenkomst moet worden aangemerkt, waartegen geen juridische argumenten zijn aangevoerd.
4. Daarom aanvaardt de Commissie niet dat de in het nieuwe artikel 4 vermelde bepalingen van de overeenkomst van voorlopige toepassing zijn uitgesloten omdat zij naar verluidt niet onder de bevoegdheid van de Unie vallen. Vanuit een fundamenteeler oogpunt is de Commissie van oordeel dat de Raad niet bevoegd is om de tekst van een overeenkomst die gevoegd is bij een voorstel tot vaststelling van een besluit tot ondertekening van die overeenkomst inhoudelijk te wijzigen. De onderhandelaar heeft als enige de bevoegdheid om over de tekst van de overeenkomst te onderhandelen en de Raad voor te stellen deze te ondertekenen.
5. De Commissie behoudt zich het recht voor om, indien noodzakelijk, gebruik te maken van alle wettelijke middelen waarover zij beschikt om te zorgen voor de naleving van de bepalingen van de Verdragen."

VERKLARING VAN HONGARIJE

"De aanneming van het actieprogramma van de Internationale Conferentie over Bevolking en Ontwikkeling (ICPD) en van het Platform voor Actie van de vierde Wereldvrouwenconferentie getuigt van opmerkelijke eensgezindheid. Volgens deze programma's vormt de uitoefening van de mensenrechten de kern van ontwikkeling, en sinds de aanneming van de programma's zijn belangrijke resultaten geboekt op het gebied van gezondheidszorg, gelijkheid van mannen en vrouwen en onderwijs. Deze gebieden staan centraal in de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling, die als fundamentele beginselen de universele eerbiediging van de mensenrechten en de menselijke waardigheid, de rechtsstaat, rechtvaardigheid, gelijkheid en non-discriminatie heeft.

Hongarije blijft trouw aan zijn verbintenissen op het gebied van de mensenrechten, waaronder het beschermen en bevorderen van vrouwenrechten en gelijkheid van mannen en vrouwen, in overeenstemming met de Hongaarse grondwet en het primair recht, de beginselen en de waarden van de Europese Unie, en met de internationaalrechtelijke verplichtingen en beginselen. Voorts is de gelijkheid van vrouwen en mannen als fundamentele waarde verankerd in de Verdragen van de Europese Unie, met name in artikel 2 VEU en artikel 8 VWEU. In overeenstemming met voornoemde bepalingen en zijn nationale wetgeving interpreteert Hongarije het begrip "gender" als "geslacht" en het begrip "gendergelijkheid" als "gelijkheid tussen mannen en vrouwen".

Hongarije hecht bijzonder aan de uitvoering van het actieprogramma van de ICPD en van het actieprogramma van Peking, alsook de Agenda 2030 en de duurzameontwikkelingsdoelen ervan, die ook dienen als basisreferenties in het kader van de seksuele en reproductieve gezondheid en de reproductieve rechten. Hongarije wijst erop dat er van de termen "seksuele en reproductieve gezondheid en rechten" en daarmee verband houdende kwesties, zoals "uitgebreide voorlichting en educatie over seksuele en reproductieve gezondheid en diensten" op internationaal niveau geen overeengekomen juridische definitie bestaat, ook niet binnen de Europese Unie. Bovendien heeft het onderwerp betrekking op juridische definities die onder de exclusieve bevoegdheid van de lidstaten vallen. Deze kwesties worden door Hongarije dan ook uitgelegd en bevorderd in de zin van de Agenda 2030, het actieprogramma van de ICPD en de verklaring en het actieprogramma van Peking, alsook in de zin van zijn nationale wetgeving. Hongarije merkt in dit verband op dat de internationale technische richtsnoeren van Unesco inzake seksuele voorlichting, als bedoeld in de overeenkomst, niet zijn aangenomen of goedgekeurd door de EU of alle lidstaten, en dus geenszins kunnen worden beschouwd als onderdeel van het EU-acquis. Hongarije stemt in met de ondertekening en de voorlopige toepassing van de overeenkomst, met dien verstande dat de loutere verwijzing in de overeenkomst naar die internationale technische richtsnoeren van de Unesco de juridische situatie op dit gebied niet wijzigt, geen precedent schept met betrekking tot toekomstige verwijzingen in andere internationale overeenkomsten of EU-documenten en de technische richtsnoeren geenszins bindend maakt voor de partijen. Bovendien is Hongarije, ook in een algemene context, van mening dat de aanneming van dit document geen juridisch precedent kan scheppen met betrekking tot de interpretatie van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten.

Rekening houdend met het feit dat illegale migratiestromen nauw verband houden met verschillende vormen van georganiseerde criminaliteit, die een bedreiging vormen voor alle landen en een alomvattende aanpak van de migratiestromen vereisen, is Hongarije van mening dat de verwijzingen in de overeenkomst naar migratiebeheer moeten worden opgevat als het beteugelen van gemengde migratiestromen in de context van artikel 79, lid 1, VWEU, d.w.z. alleen met volledige inachtneming van de daarin verankerde doelstelling van preventie en intensievere bestrijding van illegale immigratie, alsook van het recht van de lidstaten als bedoeld in artikel 79, lid 5, VWEU, op grond waarvan het recht van de lidstaten om zelf te bepalen hoeveel onderdanen van derde landen worden toegelaten, onverlet wordt gelaten. Dit doet geen afbreuk aan het algemene beleid van Hongarije dat erop gericht is illegale migratie in te dammen in plaats van het verschijnsel te beheren.

Wat de verwijzingen in de overeenkomst naar veilige, ordelijke en reguliere migratie en het mondiaal pact inzake veilige, ordelijke en reguliere migratie (mondiaal pact) betreft, merkt Hongarije op dat het mondiaal pact niet door de EU of door alle lidstaten is aangenomen of goedgekeurd, en dus op geen enkele wijze kan worden beschouwd als onderdeel van het EU-acquis. Hongarije stemt in met de ondertekening en de voorlopige toepassing van de overeenkomst, met dien verstande dat bovengenoemde verwijzingen in de overeenkomst de juridische situatie op dit gebied niet wijzigen, geen precedent scheppen met betrekking tot toekomstige verwijzingen in andere internationale overeenkomsten of EU-documenten en het mondiaal pact geenszins bindend maken voor de partijen."

VERKLARING VAN IERLAND

"Ierland herinnert eraan dat, indien de partijen in het kader van deze overeenkomst besluiten specifieke overeenkomsten op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht aan te gaan die door de EU zouden worden gesloten krachtens het derde deel, titel V, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, de bepalingen van die toekomstige specifieke overeenkomsten Ierland niet zouden binden, tenzij de EU, tegelijk met Ierland wat zijn eerdere bilaterale betrekkingen betreft, de Organisatie van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan ervan in kennis stelt dat Ierland door die toekomstige specifieke overeenkomsten gebonden is als deel van de EU, overeenkomstig Protocol nr. 21 betreffende de positie van Ierland ten aanzien van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Evenzo zijn interne maatregelen die de EU krachtens de genoemde titel vaststelt met het oog op de uitvoering van deze overeenkomst, niet bindend voor Ierland, tenzij Ierland te kennen geeft deel te willen nemen aan deze maatregelen of deze te aanvaarden overeenkomstig Protocol nr. 21."

VERKLARING VAN POLEN

"Het ontwerp van de Post-Cotonou-overeenkomst is onverenigbaar met het Verdrag betreffende de Europese Unie, het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en het Handvest van de grondrechten, in die zin dat het in de Verdragen neergelegde beginsel van "gelijkheid van vrouwen en mannen" wordt vervangen door de niet-verdragsuitdrukking "gendergelijkheid". Wanneer in de overeenkomst sprake is van "gendergelijkheid", zal Polen dit beginsel interpreteren als het beginsel van gelijkheid van vrouwen en mannen, overeenkomstig de artikelen 2 en 3 VEU en artikel 23 van het Handvest van de grondrechten. Daarnaast interpreteert Polen de term "gender" in deze overeenkomst, die niet in de Verdragen voorkomt, als "geslacht", in overeenstemming met artikel 10, artikel 19, lid 1, en artikel 157, leden 2 en 4, VWEU.

Polen begrijpt reproductieve rechten en andere afgeleide, synonieme of daarmee vergelijkbare rechten alleen als acties die erop gericht kunnen zijn de gezondheid en het menselijk leven rechtstreeks te ondersteunen en te redden, en verzet zich er daarom tegen dat abortus en het gebruik van anticonceptie eruit worden afgeleid als een vorm van bevordering van gezondheid, gezinsplanning of het waarborgen van de mensenrechten. Abortus is geen mensenrecht, maar een vorm van ontneming van het recht op leven.

De zogenoemde "seksuele voorlichting" vat Polen op als op leeftijd en inhoud afgestemd onderwijs in overeenstemming met de toepasselijke Poolse wetgeving en de daarop gebaseerde leerplannen."

VERKLARING VAN PORTUGAL

"Met inachtneming van het beginsel van de verdeling van bevoegdheden tussen de Europese Unie en haar lidstaten, zoals omschreven in de Verdragen, doet het besluit van de Raad houdende machtiging tot ondertekening en voorlopige toepassing van de Partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de leden van de Organisatie van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (OACPS), anderzijds, geen afbreuk aan de autonomie van de Portugese Republiek bij de besluitvorming over internationale aangelegenheden die onder haar exclusieve bevoegdheid vallen, waarvoor de verbintenissen afhankelijk zijn van de voltooiing van interne goedkeuringsprocedures, overeenkomstig de grondwettelijke beginselen en regels."

Ad A-punt 8:

**Conclusies van de Raad over de prioriteiten van de EU bij de VN
tijdens de AVVN78
*Goedkeuring***

VERKLARING VAN HONGARIJE

"Hongarije erkent en bevordert de gelijkheid van vrouwen en mannen in overeenstemming met de Hongaarse grondwet en het primair recht, de beginselen en de waarden van de Europese Unie, en met de internationaalrechtelijke verplichtingen en beginselen. Voorts is de gelijkheid van vrouwen en mannen als fundamentele waarde verankerd in de Verdragen van de Europese Unie, met name in artikel 2 VEU en artikel 8 VWEU. In overeenstemming met voornoemde bepalingen en zijn nationale wetgeving interpreteert Hongarije het begrip "gender" als een verwijzing naar "geslacht" en het begrip "gendergelijkheid" als "gelijkheid van vrouwen en mannen"."

VERKLARING VAN POLEN

"De gelijkheid tussen vrouwen en mannen is als grondrecht verankerd in de Verdragen van de Europese Unie. Polen waarborgt de gelijkheid van vrouwen en mannen in zijn rechtsstelsel, in overeenstemming met de internationale mensenrechtenverdragen en in het kader van de fundamentele waarden en beginselen van de Europese Unie.

Om deze redenen zal Polen het woord "gendergelijkheid" interpreteren als "gelijkheid van vrouwen en mannen", overeenkomstig de artikelen 2 en 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 8, artikel 153 en artikel 157, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Polen sluit zich bij wijze van uitzondering en alleen met het oog op de komende 78e zitting van de Algemene Vergadering van de VN aan bij de consensus over de conclusies van de Raad over de prioriteiten voor AVVN 78. Wij beschouwen de bovengenoemde specifieke elementen ervan niet als overeengekomen tekst of als basis voor toekomstige onderhandelingen."

Ad A-punt 21:

Besluit en verordening van de Raad betreffende beperkende maatregelen in het licht van de militaire steun van Iran aan de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne
Vaststelling

VERKLARINGEN VAN DE COMMISSIE

"1. Uitvoeringsbevoegdheden

De Commissie merkt op dat de Raad zichzelf uitvoeringsbevoegdheden heeft voorbehouden met betrekking tot de beperkende maatregelen in het licht van de militaire steun van Iran aan de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, teneinde te zorgen voor samenhang met het wijzigings- en herzieningsproces van de bijlage bij Besluit (GBVB) 2023/XXX. Onder verwijzing naar artikel 291, lid 2, van het Verdrag blijft de Commissie bij haar standpunt dat het juist zou zijn geweest uitvoeringsbevoegdheden aan de Commissie toe te kennen. In zaak C-440/14 P, National Iranian Oil Company ("NIOC") tegen Raad en Commissie, bevestigde het Hof van Justitie dat uitvoeringsbevoegdheden aan de Raad kunnen worden toegekend in "naar behoren gemotiveerde specifieke gevallen". De Commissie is derhalve van oordeel dat de zaak-NIOC niet als een precedent mag worden beschouwd voor alle regelingen in verband met uitvoeringsbevoegdheden ten aanzien van verordeningen van de Raad waarbij beperkende maatregelen worden opgelegd. Aangezien het begrip "uitvoering" ook inhoudt dat voorschriften op bijzondere gevallen worden toegepast door middel van individuele besluiten, moet de uitvoeringsautoriteit voorts in staat zijn te garanderen dat alle procedurele waarborgen waarop de individuele betrokkenen recht hebben, in acht worden genomen.

2. Humanitaire vrijstelling

De Commissie merkt op dat de Raad er niet in is geslaagd overeenstemming te bereiken over de vaststelling van een passende humanitaire vrijstelling voor de humanitaire situatie in Iran. Herinnerend aan de ruimere vrijstelling van Resolutie 2664 (2022) van de VN-Veiligheidsraad met betrekking tot massavernietigingswapens in Iran en gezien het risico op een te ver doorgevoerde naleving, is de Commissie van mening dat het de voorkeur verdient om voor de verschillende beperkende maatregelen ten aanzien van Iran consistente vrijstellingen te hebben. Met zijn optreden steunt de Raad een versnipperd systeem van afwijkingen/vrijstellingen dat van toepassing is in de verschillende sanctieregelingen tegen Iran of Iraanse marktdeelnemers, waardoor humanitaire bijstand moeilijk zou worden.

3. Bepalingen inzake rapportageverplichtingen, informatie-uitwisseling en sancties voor inbreuken op beperkende maatregelen

De Commissie merkt op dat in het licht van de militaire steun van Iran aan de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne de Raad niet is overgegaan tot de volledige invoering van de bepalingen met betrekking tot rapportageverplichtingen, uitwisseling van informatie en, in voorkomend geval, strafrechtelijke sancties voor inbreuken op beperkende maatregelen, zoals gezamenlijk voorgesteld door de Commissie en de hoge vertegenwoordiger. De Commissie is van mening dat de bepalingen moeten worden opgenomen in verordeningen van de Raad waarbij beperkende maatregelen worden opgelegd, teneinde de Commissie in staat te stellen haar in het Verdrag neergelegde opdracht van waarborging van de tenuitvoerlegging van het recht van de Unie te vervullen en te zorgen voor een uniforme uitvoering en adequate handhaving van de beperkende maatregelen van de EU door de lidstaten.

4. Inreisverbod

De Commissie merkt op dat de Raad geen bepalingen heeft opgenomen die de binnenkomst in of de doorreis via het grondgebied van de lidstaten van de EU verbieden in de verordening van de Raad tot omzetting in EU-recht van het besluit van de Raad. Daardoor schendt de Raad de bevoegdheden van de Unie uit hoofde van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op het gebied van visa, grenscontrole en legale migratie, en ziet hij er niet op toe dat de beperkende maatregelen van de EU door de lidstaten uniform worden toegepast."

VERKLARING VAN BELGIË, FINLAND, DUITSLAND, NEDERLAND EN ROEMENIË

"Wij, medeondertekenaars, zijn ingenomen met de vaststelling van het besluit en de verordening van de Raad betreffende beperkende maatregelen in het licht van de militaire steun van Iran aan de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne.

Niettemin betreuren wij dat het besluit van de Raad een bepaling bevat (artikel 4) met het vereiste dat de sanctielijsten worden vastgesteld en gewijzigd met eenparigheid van stemmen in plaats van met gekwalificeerde meerderheid van stemmen. Dit vereiste zal afbreuk doen aan het effect en de doeltreffendheid van de sanctieregeling en de daarmee nagestreefde doelstellingen.

Wij verwijzen hierbij naar artikel 31, lid 2, VEU, waarin wordt bepaald dat de Raad "wanneer hij een besluit vaststelt dat een optreden of een standpunt van de Unie bepaalt, [...] met gekwalificeerde meerderheid van stemmen [besluit]". Dit betekent dat besluiten tot vaststelling en wijziging van een sanctielijst met gekwalificeerde meerderheid van stemmen moeten worden genomen.

Wij wijzen er nogmaals op dat onze instemming, vandaag, met het besluit van de Raad geenszins een wijziging betekent van ons algemene standpunt inzake stemming met gekwalificeerde meerderheid en niet als precedent mag worden beschouwd.

In dat verband stellen wij voor dat de Raad op dit onderwerp terugkomt en onder passende voorwaarden een open, horizontale discussie over deze kwestie houdt, los van een specifiek voorstel."
